

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Методичні вказівки до вивчення освітньої компоненти
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності А5 «Професійна освіта»

Київ 2026

УДК 37.013.044

В 84

Укладач Г.Л. Корчова, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент М.В. Руденко, кандидат педагогічних наук, доцент

Відповідальний за випуск К.І. Почка, доктор технічних наук,
професор

*Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти,
протокол № 12 від 11 березня 2026 року.*

Вступ до спеціальності: методичні вказівки до вивчення освітньої компоненти для студентів спеціальності А5 «Професійна освіта» / уклад. Г.Л. Корчова. – Київ: ЦП «Компринт», 2026. – 48 с.

Розглянуто вимоги до підготовки до практичних занять та самостійної підготовки, змістовні модулі, ключові слова тем, література для самостійної підготовки, а також вимоги до написання і оформлення індивідуальних робіт.

Призначено для студентів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності А5 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) Київського національного університету будівництва і архітектури.

© КНУБА, 2026

ЗМІСТ

Загальні положення	4
1 Методичні вказівки і рекомендації щодо підготовки та проведення практичних занять	6
2 Тематика практичних занять	11
Змістовий модуль 1. Історико-теоретичні основи вступу до спеціальності	11
Практичне заняття № 1. Структура та зміст освітньої програми за спеціальністю А5 «Професійна освіта»	11
Практичне заняття № 2. Історія створення та сьогодення Київського національного університету будівництва і архітектури	13
Практичне заняття № 3. Організація освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури	15
Практичне заняття № 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	17
Практичне заняття № 5. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти	19
Змістовий модуль 2. Теоретико-правові основи вступу до спеціальності	24
Практичне заняття № 6. Академічна мобільність здобувачів в умовах сучасного освітнього простору	24
Практичне заняття № 7. Загальна характеристика професійної освіти в Україні	28
Практичне заняття № 8. Права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин	31
3 Методичні рекомендації до виконання індивідуальних робіт	34
4 Рекомендований перелік тем індивідуальних робіт з курсу «Вступ до спеціальності»	42
5 Список рекомендованої літератури до курсу «Вступ до спеціальності»	43

Загальні положення

Дисципліна «Вступ до спеціальності» має на меті сформувати у студентів загальне уявлення про його майбутню професію, спеціальність і спеціалізацію, збудити у них інтерес і бажання засвоїти її, показати призначення інженера-педагога як педагога, викликати у них почуття гордості за обрану ними професію, надати впевненість у правильності їхнього вибору.

Завдання дисципліни полягає у викладанні теоретичних та правових аспектів організації та функціонування системи освіти в Україні, мета яких – забезпечення якісної професійної підготовки студентів і розвитку їхніх професійних здібностей, організації роботи студента протягом навчального року. Курс повинен дати загальне уявлення про спеціальність. Прослухавши й вивчивши цей курс, студент повинен добре зрозуміти структуру та зміст своєї підготовки й чітко відповісти насамперед собі на запитання, що означає ця спеціальність і спеціалізація.

Під час вивчення курсу у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі компетентності:

✓ Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

✓ Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії;

✓ Здатність ухвалювати рішення і діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності;

✓ Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.

Програмними результатами засвоєння знань з курсу є:

✓ Володіння інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

✓ Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

✓ Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

✓ Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

✓ Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

✓ Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

Навчальна програма складається з одного модулю та двох змістовних модулів:

Модуль 1. Методологічні засади вступу до спеціальності.

Змістовний модуль 1. Історико-теоретичні основи вступу до спеціальності.

Змістовний модуль 2. Теоретико-правові основи вступу до спеціальності.

Методичні вказівки складаються з таких розділів:

➤ Методичні вказівки та рекомендації щодо підготовки та проведення практичних занять.

➤ Практичні заняття з курсу «Вступ до спеціальності».

➤ Методичні рекомендації до виконання індивідуальних робіт (рефератів).

➤ Рекомендований перелік тем індивідуальних робіт з курсу «Вступ до спеціальності».

➤ Список літературних джерел до курсу «Вступ до спеціальності».

➤ Додатків.

I. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якому педагог організує детальний розгляд зі студентами окремих теоретичних положень навчального предмета й формує в них уміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального практичного виконання відповідно сформульованих завдань. П. з. можуть існувати у виді спеціальних, технічних і ряду інших. Особливе та надзвичайно важливе місце серед них посідають спеціальні заняття, які безпосередньо формують, розвивають і вдосконалюють майстерність. У закладах вищої освіти можна успішно організовувати та здійснювати рольові ігри, педагогічні практики, мозкові штурми, лабораторні роботи, тренування, які передбачають глибоку, всебічну і різноманітну підготовку їх учасників, уміння здійснити складні розумові дії та вимагають від них значних емоційно-вольових зусиль

Більш якісному проведенню практичних занять сприяє методично правильно проведений *інструктаж* – короткі, лаконічні та чіткі вказівки щодо виконання тих чи інших дій. Він, як правило, передує проведенню різних вправ, практичних робіт і характеризується дуже стислою формою викладання вказівок про місце, час і послідовність виконання певних практичних дій.

Інструктаж є важливою складовою частиною забезпечення високого рівня проведення заняття. Тому він вимагає відповідної змістовної та методичної підготовленості. Для якісного проведення інструктажу, виходячи з передового педагогічного досвіду, можна запропонувати *такий алгоритм дій*:

- чітке формулювання теми, мети та послідовності інструктажу;
- визначення правил, методів, прийомів, способів, засобів проведення даного заняття, всебічне обґрунтування методики його організації;
- визначення критерії оцінки опанування суб'єктами учіння відповідних знань, навичок та умінь;

- нагадування теоретичних основ практичних дій;
- докладне пояснення запланованих навчальних дій, які буде виконувати студент, використовуючи водночас відповідні засоби наочності;
- визначення найбільш ефективних і оптимальних способів та прийомів реалізації навчальних дій і завдань (бажано демонструвати їх певними дидактичними прийомами та засобами показу);
- ознайомлення студентів з тими ситуаціями та предметами, які будуть використовуватися під час занять;
- показ моделі певних дій;
- перевірка правильного розуміння мети, сутності й ролі заняття і моделі та методів їх реалізації;
- уточнення питань, які можуть викликати певні труднощі під час проведення практичних занять;
- перевірка глибини сприйняття і способів виконання основних елементів дій суб'єктами учіння, зазначення причин і характеру помилок, які найчастіше мають місце під час проведення цього заняття, та способів їх уникнення;
- надання допомоги здобувачам вищої освіти у виборі додаткової літератури, наочних матеріалів, матеріальної бази та способів їх використання;
- зазначення місця, змісту, методу та форми самостійної праці над проблемами майбутнього заняття.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку і оцінювання.

Вказівки до самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять

Робоча навчальна програма дисципліни «Вступ до спеціальності», крім аудиторних занять, передбачає обов'язково самостійну роботу студентів, яка має на меті поглиблення,

розширення та систематизацію вже здобутих знань, формування і розвиток творчих навичок і вмінь роботи з навчальними матеріалами, науковою літературою тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають формувати та розвивати такі навички та уміння:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами, літературними джерелами, електронним фондом бібліотеки КНУБА, у навчально-методичному кабінеті кафедри професійної освіти;
- роботи з навчальною, спеціально, навчально-методичною, науковою та науково-популярною, довідковою літературою;
- конспектування літературних джерел;
- опрацювання статистичної інформації.

Кожен студент для забезпечення ефективності своєї навчальної діяльності має раціонально її організувати. У зв'язку з цим важливим є правильне складання плану своєї навчальної діяльності. Необхідно, щоб цей план був реальним, оптимальним, послідовним і системним для того, щоб його реалізація дала позитивні результати.

Студент для ефективної підготовки до практичних занять та забезпечення успішності самостійної роботи значну частину часу має виділяти для роботи в бібліотеці та читальному залі. У зв'язку з цим йому необхідно особливу увагу звертати на культуру роботи з каталогами (алфавітним і тематичним), навчитися швидко знаходити у них необхідну літературу. Суттєвою допомогою студенту може бути його власний тематичний каталог з проблем спеціальності, що суттєво впорядковує, систематизує, сприяє економії часу та сприяє ефективній навчальній діяльності. В цей каталог, як правило, входять монографії, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, брошури, наукові статті та методичні матеріали.

Відібрана для самостійного опрацювання психолого-педагогічна література може бути різною як за обсягом наукових відомостей, так і за характером їхнього викладу.

Процес читання літератури має відбуватися повільно, вдумливо, до незрозумілих проблемних питань слід обов'язково повертатися,

наводити довідки, щоб усвідомити суть думки автора. Нові наукові терміни та поняття слід відразу ж з'ясувати за тлумачними словниками, енциклопедіями або спеціалізованими довідниками. У процесі роботи з літературою корисно робити виписки найважливіших думок, формулювань, окремих висловів на окремих аркушах паперу із зазначенням автора, джерела, сторінок і абзаців. Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати та записати у вигляді тез.

Конспект є стислим викладом суті опрацьованого наукового і навчального матеріалів, тому він має бум стислим, змістовним і записаним своїми змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну «Вступ до спеціальності» та її творчого засвоєння студентів обов'язково слід користуватися такою довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Організація та методика проведення практичного заняття

В ході відпрацювання навчальних проблем на практичних заняттях студенти презентують заздалегідь підготовлені міні-реферати, виступи, повідомлення, які мають за часом презентації не перевищувати 5-7 хв. Решта студентів, виступаючи в ролі опонентів, можуть наводити контраргументи, доповнення, уточнення у вигляді також виступів.

Мета таких виступів полягає:

- в одержанні студентами додаткової інформації з курсу;
- у відпрацюванні навичок формування доповіді (з урахуванням композиційних складових, регламенту, специфіки готовності приймати інформацію);
- у вдосконаленні навичок прилюдного виступу (вміння студента триматися перед аудиторією: контроль уваги слухачів, грамотність виступу);

– у набутті умінь студентів аргументовано відповідати на питання.

Виконання цього завдання *оцінюється* двома оцінками:

– за роботу з літературою, зміст та композицію повідомлення;

– безпосередньо за успішне повідомлення (тобто відповідність регламенту, рівень володіння матеріалом, уміння налагоджувати контакт з аудиторією тощо).

Після міні-виступів і доповнень керівник заняття (з навчальною метою ним може бути призначений студент) робить попередній підсумок і визначає актуальну проблему (або ряд проблем) та проводить за нею дискусію (обговорення розраховано на 10-12 хв). Для ефективного проведення дискусії керівник заняття робить розподіл студентів на підгрупи (варіанти розподілу - довільні). Методами “мозкового штурму”, “аналізу конкретної ситуації (квазі-ситуації)”, “рольової гри”, “ділової гри”, “мозкового штурму” тощо студенти у підгрупах обговорюють навчальну проблему і після відведеного часу презентують свою думку (результат) навчальній групі. Дискусія по проблемі обов’язково підсумовується керівником заняття та (або) групою призначених експертів.

Мета роботи в підгрупах і проведення дискусій полягає в навчанні студентів:

– пропонувати студентам актуальну та цікаву проблему та методи її розв’язання;

– організовувати і корегувати роботу в колективі;

– організовувати та ефективно проводити дискусію;

– підбивати підсумки дискусії.

Виконання цього завдання *оцінюється* двома оцінками:

– за вміння знайти та подати проблему;

– за вміння проводити дискусію.

II. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Методологічні засади вступу до спеціальності.

Змістовий модуль 1. Історико-теоретичні основи вступу до спеціальності.

Практичне заняття 1. Структура та зміст освітньої програми за спеціальністю А5 «Професійна освіта» (2 год).

Мета: закріпити уявлення про майбутню професію, про вимоги, які висуваються до майбутнього інженера-педагога; формувати вміння аналізувати перспективи майбутнього працевлаштування; виховання поважливого ставлення студентів до майбутньої професії.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
освітня програма	професія	кваліфікація
компетенція	спеціальність	класифікатор професій
компетентність	спеціалізація	вид діяльності інженера-педагога

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації про майбутню професію.

План

1. Освітня програма – основний документ закладу вищої освіти підготовки здобувачів першого бакалаврського рівня.

2. Компетентнісний підхід як умова професійної підготовки здобувачів ЗВО.

Завдання до самопідготовки:

1. Опрацюйте теоретичні питання. Розкрийте зміст основних понять з теми.

2. Проаналізуйте зміст освітньої програми А5 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями) та її структуру.

3. Поясніть різницю між поняттями «професія», «спеціальність», «спеціалізація», «кваліфікація».

4. На яких посадах може працювати випускник-бакалавр комп'ютерного профілю?

5. На яких посадах може працювати випускник-бакалавр машинобудівельного профілю?

6. На яких посадах може працювати випускник-бакалавр будівельно-зварювального профілю?

7. Які види діяльності притаманні як педагогу, так і інженеру?

8. Розмежуйте поняття «компетенція» та «компетентність».

9. Дайте визначення поняття «професійна компетентність педагога».

Завдання для перевірки знань

test

1. *Виберіть правильну відповідь. Освітня програма – це:*

- а) сукупність компетенцій і програмних результатів навчання;
- б) провадження освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти;

- в) система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання даної програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;
- г) усі відповіді вірні.

2. *Подайте в логічній послідовності структуру побудови освітньої програми і пронумеруйте їх цифрами 1,2,3,4,5:*

- а) профіль освітньої програми зі спеціальності;
- б) форма атестації здобувачів вищої освіти освітньої програми зі спеціальності;
- в) перелік компонентів освітньої програми зі спеціальності;
- г) структурно-логічна схема освітньої програми зі спеціальності;
- д) матриця відповідності результатів навчання та компетентностей освітньої програми.

3. *Продовжити речення. Професійні якості інженера-педагога – це:*

4. *Продовжити речення. Психофізіологічні якості інженера-педагога – це:*

Питання для обговорення:

1. Престиж професії педагога.
2. Престиж професії інженера з комп'ютерних технологій (машинобудування, будівництва та зварювання).

Практикум

1. Дослідити за допомогою інтернет-ресурсів ринок праці України, виявити найбільш високооплачувані посади у сфері ІТ. Результат представити у вигляді діаграми. (Зошит-конспект).
2. Дослідити за допомогою інтернет-ресурсів ринок праці України, виявити найбільш високооплачувані посади у сфері освіти. Результат представити у вигляді діаграми. (Зошит-конспект).

Творча робота

Підготувати есе «Чому я обрав свою спеціальність?».

Використана література:

1. Освітня програма підготовки бакалаврів А5 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями). URL : <https://fait.knuba.edu.ua/kafedra-po/>.
2. Робота в Україні. URL : <http://rabota.ua/>.
3. Сайт пошуку роботи №1 в Україні. URL : <http://www.work.ua/>.
4. Вступ до спеціальності: навчальний посібник [для студентів спеціальності 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології)] / Наталія Кравченко. Бердянськ, 2017. 198 с.

Практичне заняття 2. Історія створення та сьогодення Київського національного університету будівництва і архітектури (2 год.).

Мета: розвивати у студентів аналітичні вміння працювати з історичними джерелами.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
освітній процес	рівень акредитації	структурні підрозділи закладу вищої освіти (ЗВО)

Студент повинен уміти: аналізувати історичні та сучасні джерела інформації про створення та розвиток на сучасному етапі ЗВО.

План:

1. Історія створення Київського університету будівництва і архітектури (КНУБА). Університет сьогодні.
2. Структура Київського університету будівництва і архітектури (КНУБА).

Питання до самопідготовки:

1. Опрацюйте теоретичні питання. Розкрийте зміст основних понять з теми.
2. Проаналізуйте офіційну сторінку КНУБА на Фейсбук.
3. Які місця посідає КНУБА у консолідованому рейтингу ЗВО України? [5].

Завдання для перевірки знань

Дайте відповідь на питання:

1. Проаналізуйте структуру Київського національного університету будівництва і архітектури [3]. Дайте відповідь на питання:
 - 1.1. Хто очолює ЗВО?
 - 1.2. Назвіть посади заступників ректора ЗВО.
 - 1.3. Назвіть структурні підрозділи ЗВО.
 - 1.4. Назвіть кафедри, які входять до складу факультету автоматизації і інформаційних технологій?

Практикум

1. Ознайомтесь з історією створення та розвитку Київського університету будівництва і архітектури. Назвіть основний девіз, місію і бачення Університету сьогодні [1, с. 2-3; 2]. Запропонуйте свій варіант девізу Університету.
(Зошит – конспект).
2. Розкажіть про історію назви Київського національного університету архітектури та будівництва.

3. Ознайомтесь та презентуйте життєвий шлях одного з ректорів Університету (на власний вибір).

4. Назвіть місію факультету, на якому ви навчаєтесь. (Зошит-конспект). [4].

5. Назвіть компетенції, які отримують студенти (бакалаври та магістри) відповідно до обраної спеціальності. (Зошит-конспект). [4].

Використана література:

1. Газета «Архітектура і будівництво». URL: http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2016/10/Gazeta_Knuba_OKTOBER_2020_8str_Inet.pdf.

2. Місія КНУБА. URL: <https://www.knuba.edu.ua/>.

3. Структура КНУБА. URL: <https://www.knuba.edu.ua/>.

4. Про факультет автоматизації і інформаційних технологій (ФАІТ). URL: <https://fait.knuba.edu.ua/>.

5. Консолідований рейтинг вишів України 2020. URL: <http://osvita.ua/vnz/rating/25758/>.

Практичне заняття 3. Організація освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури (2 год.).

Мета: розвивати у студентів аналітичні вміння з питань організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (ЗВО).

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
освітній процес	форми навчання	методи навчання
структура ЗВО	види навчальних занять	форми контролю

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації про організацію освітнього процесу у ЗВО.

План:

1. Нормативно-правові документи з організації освітнього процесу КНУБА.

2. Визнання результатів навчання за освітньою програмою за спеціальністю А5 «Професійна освіта».

Питання для самоконтролю:

1. Яким основним документом у КНУБА регулюються питання організації освітнього процесу?
2. За допомогою яких методів навчання здійснюється викладання на заняттях?
3. За якими формами здійснюється навчання студентів?
4. Перерахуйте види навчальних занять.
5. Назвіть основні форми контролю, які проводяться у ЗВО.
6. На якому сайті розміщені матеріали викладачів кафедр з метою поліпшення організаційно-методичного забезпечення освітнього процесу? Назвіть основні електронні версії документів навчальної дисципліни.

Завдання для перевірки знань

test

1. Виберіть правильну відповідь. До методів навчання належать:

- а) традиційні (словесні, наочні, практичні), так і інноваційних методик, які спрямовані на активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, та інформаційних технологій;
- б) інноваційні (групові, ігрові, дискусійні);
- в) інформаційні (комп'ютерні);
- г) усі вірні.

2. Виберіть правильну відповідь. До форм навчання належать:

- а) навчальні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, практична підготовка, контрольні заходи;
- б) самопідготовка;
- в) контрольні заходи;
- г) практика.

3. Виберіть правильну відповідь. Основними видами навчальних занять є:

- а) лекція, лабораторне, практичне, семінарське заняття, індивідуальна робота, консультація;
- б) лекція, лекція-дискусія, лекція-семінар;
- в) самопідготовка;

г) консультація.

3. *Продовжити речення. Організація освітнього процесу – це....*

ПИТАННЯ-
ВІДПОВІДЬ

Дайте відповідь на питання:

1. Ознайомтесь з «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури» [1]. Дайте відповідь на питання:

1.1. Яким чином у Положенні регулюється питання визнання результатів навчання студентів, отриманих в інших ЗВО?

1.2. Яким чином форми та методи навчання і викладання на основі освітньої програми сприяють досягненню програмних результатів навчання?

1.3. Розкажіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін освітньої програми дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Використана література:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

2. Освітня програма підготовки бакалаврів 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями). URL : <https://fait.knuba.edu.ua/kafedra-po/>.

Практичне заняття 4. Навчання і викладання за освітньою програмою (2 год).

Мета: сформувані чітке уявлення про форми і методи навчання і викладання у ЗВО; формувати вміння поєднувати навчання і дослідження під час реалізації освітньої програми; виховання лідерських якостей.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
навчання	викладання	академічна свобода
учіння	студентоцентроване навчання	наукові дослідження

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації з даної теми.

План

1. Основні форми і методи навчання і викладання за освітньою програмою.

2. Студентоцентрикований підхід як одна з умов самореалізації здобувачів ЗВО.

Питання для самоконтролю:

1. Відповідно до якого Положення КНУБА здійснюється навчання і викладання здобувачів вищої освіти?

2. У якому Положенні КНУБА прописані форми і методи навчання і викладання? За допомогою яких методів навчання здійснюється викладання здобувачів вищої освіти?

3. Назвіть сайти Інтернет-підтримки КНУБА для покращення організації навчання і викладання здобувачів вищої освіти.

4. Яким Положенням КНУБА забезпечується відповідність методів навчання і викладання за освітньою програмою принципам академічної свободи здобувачів вищої освіти?

5. Яким чином відбувається поєднання навчання і наукових досліджень під час реалізації освітньої програми?

6. Як ви розумієте поняття «студентоцентриковане навчання»?

Завдання для перевірки знань

Дайте відповідь на питання:

1. Ознайомтесь з п. 3.3. «Положення про організацію навчального процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури» [1]. Яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрикованого підходу?

2. Ознайомтесь з процедурою анкетування «Навчальний процес в КНУБА очима студентів» [2]. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання?

3. Ознайомтесь з Положенням про наукову спільку студентів КНУБА. Чи реалізується студентоцентрикований підхід в Університеті [3].

4. Ознайомитись з діяльністю наукових гуртків кафедри професійної освіти. Яким чином поєднується навчання і дослідження здобувачів вищої освіти першого бакалаврського рівня? [4].

Використана література:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

2. Анкетування «Навчальний процес в КНУБА очима студентів». URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

3. Положення про наукову спілку студентів Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2016/10/ПОЛОЖЕННЯ-про-наукову-спілку-студентів.pdf>.

4. Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.

Практичне заняття 5. Реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти (2 год).

Мета: закріпити знання студентів про організацію освітнього процесу на основі принципів особистісно-орієнтовного навчання, індивідуального підходу та гуманізму; формувати вміння аналізувати свою індивідуальну освітню траєкторію; виховання поважливого ставлення студентів один до одного.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
індивідуальна освітня траєкторія	практична підготовка	формальна освіта
вільний вибір дисциплін	рейтингова система оцінювання	неформальна освіта
	академічна доброчесність	інформальна освіта

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації про майбутню професію.

План

1. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ЗВО – основний зміст та реалізація.

2. Політика, стандарти та процедура дотримання академічної доброчесності у ЗВО.

Завдання до самопідготовки:

1. Проаналізуйте зміст поняття «індивідуальна освітня траєкторія». Через які види діяльності забезпечується індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ЗВО? [6].

2. Розкрийте зміст поняття «академічна доброчесність».

3. Охарактеризуйте зміст поняття «рейтингова система оцінювання».

4. Охарактеризуйте зміст поняття «формальна освіта».

5. Охарактеризуйте зміст поняття «неформальна освіта». Наведіть приклади.

6. Охарактеризуйте зміст поняття «інформальна освіта». Наведіть приклади.

7. Які види практичної підготовки ви знаєте?

Завдання для перевірки знань

test 1. Виберіть правильну відповідь. **Індивідуальна освітня траєкторія – це:**

а) персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання;

б) форми, методи та засоби навчання;

в) види освіти.

2. Індивідуальна освітня траєкторія у закладі вищої освіти може бути реалізована через:

- а) індивідуальний навчальний план студента;
- б) навчальний план;
- в) робочий навчальний план.

3. Формальна освіта – це:

а) освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій);

б) досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій;

в) освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

4. Неформальна освіта – це:

а) персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання;

б) освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;

в) освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

5. Інформальна освіта (самоосвіта) – це:

а) освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;

б) освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

в) освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

6. Академічна доброчесність – це:

а) сукупність етичних принципів та визначених законом правил поведінки;

б) участь учасників освітнього процесу у навчанні, викладанні та науковій (творчій) діяльності з метою забезпечення результатів навчання;

в) сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

7. Продовжити речення. Особа реалізує своє право на освіту впродовж життя через такі види освіти як...

Дайте відповідь на питання:

1. Ознайомтесь з п. 3 Тимчасового положенням «Про порядок реалізації студентами Київського національного університету будівництва і архітектури права на вільний вибір навчальних дисциплін» [1]. Яким чином забезпечується здобувачам вищої освіти індивідуальна траєкторія навчання?

2. Ознайомтесь з пп.4-5 «Положення про критерії оцінювання знань студентів в Київському національному університеті будівництва і архітектури». Чи реалізовується рейтингове оцінювання знань студентів у ЗВО? [2].

3. Ознайомтесь з «Критеріями нарахування додаткових балів до рейтингу студентів» [3]. Які додаткові бали нараховуються студентам за участь у науковій, науково-технічній діяльності, спортивному та громадському житті Університету?

4. Ознайомтесь з розділом 4 «Тимчасового порядку формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій в Київському національному університеті будівництва і архітектури» [4]. У якому порядку формується рейтинг успішності?

5. Який основний документ Університету містить політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності? [5].

Використана література:

1. Положенням «Про порядок вибору дисциплін здобувачами освіти Київського національного університету будівництва і архітектури». URL: https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2026/02/polozhennya_pro-poryadok-vyboru-dyscyplin-zdobuvachamy-osvity-knuba_2025.pdf.

2. Положення про критерії оцінювання знань студентів в Київському національному університеті будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

3. Положення про заходи щодо підтримки академічної доброчесності. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

4. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

Змістовий модуль 2. Теоретико-правові основи вступу до спеціальності

Практичне заняття 6. Академічна мобільність здобувачів в умовах сучасного освітнього простору (2 год).

Мета: сформувати знання про академічну мобільність здобувачів ЗВО, ознайомити з основними документами, які регулюють академічну мобільність здобувачів; закріпити вміння аналізувати та використовувати можливості академічної мобільності під час навчання у ЗВО; виховання лідерських якостей.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
академічна мобільність	міжнародна академічна мобільність	види академічної мобільності
внутрішня академічна мобільність	учасники академічної мобільності	форми академічної мобільності

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації про академічну мобільність.

План

1. Нормативно-правове забезпечення академічної мобільності здобувачів ЗВО.
2. Академічна мобільність як одна з умов реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ЗВО.

Завдання до самопідготовки:

1. Якими основними документами регламентується академічна мобільність учасників освітнього процесу ЗВО? [1, 2, 3].
2. Хто є учасниками академічної мобільності у закладах вищої освіти?
3. Проаналізуйте зміст поняття «академічна мобільність».
4. Розкрийте зміст поняття «внутрішня академічна мобільність».
5. Охарактеризуйте зміст поняття «міжнародна академічна мобільність».
6. Які види академічної мобільності ви знаєте?
7. Які форми академічної мобільності ви знаєте?

Завдання для перевірки знань

test

1. *Виберіть правильну відповідь. Основними документами, що регламентують діяльність ЗВО про академічну мобільність є:*

- а) Закон України «Про вищу освіту»;
- б) Постанова Кабінету Міністрів України;
- в) Нормативно-правові документи закладу вищої освіти;
- г) усі відповіді вірні.

2. *Учасниками академічної мобільності є:*

- а) здобувачі освітніх ступенів молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії;
- б) особи, що здобувають науковий ступінь доктора наук;
- в) науково-педагогічні, наукові і педагогічні працівники ЗВО;
- г) інші учасники освітнього процесу;
- д) усі відповіді вірні.

3. *Академічна мобільність – це:*

а) можливість навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому навчальному закладі на території України чи поза її межами, без відрахування чи звільнення з основного місця навчання чи роботи;

б) право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України;

в) право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах).

4. *Внутрішня академічна мобільність – це:*

а) академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України;

б) академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах

(наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах;

в) усі відповіді вірні.

5. Міжнародна академічна мобільність – це:

а) академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах;

б) академічна мобільність, право на яку реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України;

в) усі відповіді вірні.

6. Основними видами академічної мобільності є:

а) ступенева та кредитна мобільність;

б) внутрішня та міжнародна мобільність;

в) усі відповіді вірні.

7. Основними формами академічної мобільності для здобувачів освітніх ступенів молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та доктора філософії у ЗВО є:

а) навчання за програмами академічної мобільності;

б) мовне стажування внутрішня та міжнародна мобільність;

в) наукове стажування;

г) усі відповіді вірні.

8. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу, є:

а) участь у спільних проектах;

б) викладання;

в) наукове дослідження;

г) наукове стажування;

д) підвищення кваліфікації;

е) усі відповіді вірні.

9. Продовжити речення. За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому ЗВО відповідно до укладеного договору про академічну мобільність зберігаються:

Практикум

1. Ознайомитися з Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Київського національного університету будівництва і архітектури [3]. З метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь заповніть таблицю:

Питання	Відповідь
Право на академічну мобільність у КНУБА може бути реалізоване на підставі...	
Організаційний супровід програм академічної мобільності в Університеті забезпечується такими підрозділами, як...	
Навчання вітчизняних та іноземних учасників за узгодженими між Університетом та партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками таких документів, як...	
Відбір учасників академічної мобільності Університету для участі в програмах академічної мобільності здійснюється на конкурсній основі та за такими критеріями, як...	
До участі у програмах академічної мобільності Університету допускаються студенти денної форми навчання таких курсів, як...	

Основними документами для участі в програмі академічної мобільності для учасників академічної мобільності Університету є...	

2. Підготовка повідомлення на основі аналізу та оцінки опрацьованого матеріалу (до 3 хвилин) [4].

Використана література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18...>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.

3. Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichniy-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.

4. Голубцов В.О., Корчова Г.Л. Щодо впровадження міжнародної академічної мобільності студентів Київського національного університету будівництва і архітектури. / Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: збірник матеріалів всеукраїнського круглого столу (Київ, 17 квітня 2018 р.). – К.: КНУБА, 2018. – С. 81-84. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2018/03/ЗБІРНИК-КРУГЛИЙСТІЛ-КНУБА-2018-Актуальні-проблеми.pdf>.

Практичне заняття 7. Загальна характеристика професійної освіти в Україні (2 год).

Мета: сформувати знання про систему професійної освіти України, ознайомити зі стандартами та освітніми програмами; закріпити вміння аналізувати джерела інформації та використовувати їх у подальшій професійній діяльності; виховання наполегливості та працездатності.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
професійна освіта	стандарт професійної освіти	тип професійного закладу освіти
нормативно-правове забезпечення професійної освіти	освітня програма	рівень професійної освіти

Студент повинен уміти: аналізувати нормативно-правові документи щодо професійної освіти.

План

1. Нормативно-правове забезпечення професійної освіти на сучасному етапі.

2. Підготовка робітничих професій в умовах реформування професійної освіти.

Завдання до самопідготовки:

1. Проаналізуйте Закон України «Про професійну освіту» [1]. Яке основне завдання професійної освіти?

2. Дайте визначення закладу професійної освіти.

3. Перерахуйте основні типи закладів професійної освіти.

4. Охарактеризуйте рівні професійної освіти.

5. Які види контролю здійснюються у ЗПО?

6. Як визначена та реалізується важлива соціально-захисна функція системи професійної освіти на сучасному етапі?

7. Назвіть актуальні проблеми системи професійної освіти України.

8. Які завдання стоять в центрі уваги професійної освіти на сучасному етапі?

Завдання для перевірки знань

Практикум

1. **Підготовка повідомлень на теми (доповідь до 5 хв.):**

1.1. Стан розвитку професійної освіти в Україні у другій половині XIX ст. [4, с. 299-302].

1.2. Підготовка робітників у радянській Україні з 20-х років ХХ ст. [3, с. 100-103].

1.3. Актуальні проблеми системи професійної освіти України [3, с. 113-115].

2. Проаналізувати сайти закладів професійної освіти [5, 6] та заповнити таблицю:

Назва закладу професійної освіти	
Тип закладу професійної освіти	
Рівень професійної освіти	
Назва професій, за якими здійснюється підготовка	
Назва освітньої програми	
Наявність стандарту	

Використана література:

1. Закон України «Про професійну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>.

2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Внукова О. М. Методологічні засади професійної освіти : навчальний посібник для студентів напрямів підготовки 6.010104 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), 6.010104 Професійна освіта (Дизайн) / О. М. Внукова. К. : КНУТД, 2015. 198 с.

4. Стукало К.Є., Корчова Г.Л. Стан розвитку професійної освіти в Україні у другій половині ХІХ ст. / Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: збірник матеріалів всеукраїнського круглого столу (Київ, 17 квітня 2018 р.). – К.: КНУБА, 2018. – С. 299-302. – URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2018/03/ЗБІРНИК-КРУГЛИЙ-СТІЛ-КНУБА-2018-Актуальні-проблеми.pdf>.

5. Київський фаховий електромеханічний коледж. URL: <https://kemt.kiev.ua/>.

6. Київський фаховий коледж архітектури, будівництва та управління. URL: <https://kfkabu.kyiv.ua/>.

7. Київський професійний коледж артдизайну. URL: <https://jewelart.com.ua/>.

Практичне заняття 8. Права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин (2 год).

Мета: сформувані знання про права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО, ознайомити з основними документами, які регулюють права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО; закріпити вміння використовувати права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО у навчальній діяльності; виховання лідерських якостей.

Студент повинен знати поняття:

Основні поняття і терміни		
суб'єкти освітніх відносин ЗВО	обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО	механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти
права суб'єктів освітніх відносин ЗВО	студентський омбудсмен	політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій

Студент повинен уміти: аналізувати джерела інформації про права та обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО.

План

1. Права суб'єктів освітніх відносин ЗВО.
2. Обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО.

Завдання до самопідготовки:

1. Проаналізуйте зміст поняття «суб'єкти освітніх відносин» [1].
2. Розкрийте зміст поняття «права суб'єктів освітніх відносин ЗВО».

3. Охарактеризуйте зміст поняття «обов'язки суб'єктів освітніх відносин ЗВО».

Завдання для перевірки знань

Дайте відповідь на питання:

1. Яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти?
2. Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти?
3. Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)?

Практикум

1. Самостійне опрацювання літератури.

З метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь опрацюйте теоретичні питання, розкрийте зміст основних понять теми на основі аналітичного огляду літератури з рекомендованого списку [1-7] (*Звіт – конспект*).

2. Заповніть таблицю:

Назва структурного підрозділу	Основна мета
Студентська рада КНУБА	
Молодіжна наукова рада КНУБА	
Наукова спілка студентів КНУБА	
Первинна профспілкова організація студентів, аспірантів, докторантів КНУБА	
Студентський омбудсмен КНУБА	

Використана література:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури. URL: <https://www.knuba.edu.ua/navchalno-metodichna-diyalnist/navchalno-metodichnij-viddil/normativna-dokumentaciya-universitetu/>.
2. Студентська рада. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.
3. Молодіжна наукова рада КНУБА. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.
4. Наукова спілка студентів. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.
5. Первинна профспілкова організація студентів, аспірантів, докторантів. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.
6. Студентський омбудсмен. URL: <https://www.knuba.edu.ua/science/>.
7. Антикорупційна програма КНУБА. URL: <https://www.knuba.edu.ua/>.

ІІІ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Вимоги до змісту індивідуальної роботи

Під час аналізу змісту індивідуальної роботи кафедра звертає увагу на використання автором нових досягнень науки, передового інноваційного педагогічного досвіду, переконливість і достовірність поданих фактів, обґрунтованість висновків і узагальнень, коректність використання наукової літератури, науково-практичну цінність роботи. Хоча розробка індивідуальної роботи (реферату) не передбачає результату, який є вкладом в науку, проте нові дані, факти, думки, новації, інновації, своєрідна їх інтерпретація і несхожа на попередні систематизація повинні в роботі бути.

При виконанні індивідуальної роботи необхідно обґрунтувати актуальність, викласти історію питання, інтерпретувати дані досліджень, які проводились вченими (або особисто автором), проаналізувати літературні джерела. Іноді при розробці теми штучно «притягують» такий матеріал, який має другорядне значення або і зовсім не потрібен для даної конкретної роботи. Матеріал слід висвітлювати ґрунтовно, логічно, але уникати зайвих відступів, дрібних, не характерних фактів.

Робота повинна завершитися чіткими і конкретними висновками. При цьому потрібно звертати увагу на оформлення роботи згідно з Держстандартом її грамотність, правильний запис використаної літератури, цитат і посилань на джерела. Студенті працюють під керівництвом викладача кафедри.

Вибір теми і складання плану індивідуальної роботи

Першим, дуже відповідальним кроком є вибір студентами теми роботи, яка повинна відповідати сучасному стану розвитку педагогічної теорії та практики, відповідати програмі навчальної дисципліни, потребам освітнього процесу у ЗВО. Кафедра пропонує студентам рекомендовану тематику індивідуальних робіт. Слід виходити також з того, що студенті повинні дати згоду на розробку запропонованої їм теми. Старости груп складають списки, де вказують: номер групи, прізвище та ініціали студента, назву теми і

подають їх на кафедру. Студент може просити дозволу на власну тему, яка викликає в нього інтерес. Недоцільно вибирати теми, які добре і всебічно висвітлені в літературних джерелах. Їх важко доповнити новими думками, фактами. В цьому випадку виклад змісту роботи може звестися до звичайного копіювання (компіляції).

Нова, маловивчена тема відкриває більше можливостей для прояву самостійності і виявлення творчих здібностей студента. Після вибору і схвалення теми роботи студент розробляє графік її виконання. Він передбачає такі етапи:

- I) вибір теми реферату, з'ясування ступеня її досліджуваності в літературі;
- II) підбір літератури, складання бібліографічного списку;
- III) вивчення літератури та інших джерел;
- IV) написання роботи;
- V) подання роботи викладачеві;
- VI) захист індивідуальної роботи.

Після ознайомлення із загальною і спеціальною літературою складається попередній варіант плану роботи. По ходу накопичення матеріалу та його систематизації план удосконалюється й корегується. Після завершення підготовчої роботи складається його остаточний варіант.

Структура роботи передбачає такий вигляд: **зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки** (за необхідністю).

Після складання графіка, вивчення літературних та інших джерел рекомендується розробити план роботи, який може обговорюватися із викладачем.

Форма плану може бути різною. Як правило, він включає вступ, основну частину, висновки і список використаної літератури і за необхідністю додатки.

У *вступі* розкриваються актуальність і важливість теми, висвітлюються вихідні методологічні положення, які визначають підхід до теми, дається історіографія і характеристика джерел для того, щоб виявити ступінь дослідження теми, аспекти, які потребують вивчення.

Вступ дає загальне уявлення про роботу й має містити такі основні моменти:

- а) обґрунтування теми;
- б) актуальність обраної теми, ступінь її досліджуваності;
- в) визначення **мети об'єкта, предмета та завдань роботи, методів дослідження**, виділення кола питань, які слід розглянути для найповнішого розкриття теми;
- г) стислий огляд літератури та інших джерел.

Завдання роботи обов'язково повинні бути представлені і розкриті в змісті (плані) індивідуальної роботи!!!

Основна частина роботи присвячується розгортанню центральної ідеї і розв'язанню означених у виступі завдань.

Основна частина роботи складається, як правило, з двох розділів, які у свою чергу можуть бути розбиті на підрозділи (*розділ має включати більше 2-х підрозділів!*). Кожний розділ має висвітлювати самостійне питання поставленої проблеми, підрозділ – окрему частину цього питання. Надзвичайно важливим є збереження логічного зв'язку між розділами (підрозділами в розділі) і послідовність переходу від одного розділу до іншого. Зміст розділів і підрозділів має відповідати їхній назві, закінчуватися стислими висновками.

Робота завершується *загальними висновками*. Вони мають бути чіткими, місткими й короткими за формою. Нових фактичних даних, теоретичних положень у цій частині подавати не слід, доречно підкреслити перспективу розвитку проблеми в освітній практиці, а також запропонувати власні практичні рекомендації. Висновки констатують ступінь реалізації мети і завдань, які були визначені у вступі, а також теоретичну цінність виконаної роботи.

Оформлення роботи

Допускається оформлення реферату в рукописному або надрукованому варіантах. Приблизний обсяг реферату 25-30 сторінок тексту комп'ютерного друку.

Стандартний лист, набраний на комп'ютері, має до 30 рядків, надрукованих через 1,5 інтервали на одному боці (розмір шрифту 14 пунктів). Довжина кожного рядка – 62-66 знаків, новий абзац

починається з відступу не менше 15 мм. Лист має такі поля: верхній – не менше 20 мм, нижній – 20 мм, правий – 15 мм, лівий – 25 мм.

Вписувати в текст окремі іншомовні слова, формули чи умовні позначення можна пастою, чорнилом лише чорного кольору.

Друкарські помилки, описки, які виявилися після написання реферату, можна виправляти підчищенням або зафарбовуванням коректором і нанесенням правильного тексту. Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Текст основної частини реферату поділяють на розділи та підрозділи.

Підрозділ не слід починати з нової сторінки.

Заголовки розділів і підрозділів друкуються маленькими літерами (окрім першої великої) з абзацу, крапку в кінці заголовку не ставлять. Відстань між заголовком та текстом має становити 2 інтервали.

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті без крапки. Титульний аркуш вважається за першу сторінку, але нумерація на ньому не проставляється. Наступні сторінки нумерують починаючи з другої.

Такі структурні частини проекту як зміст, вступ, основна частина, висновки, перелік використаних літературних джерел, додатки не мають порядкового номеру.

Номер розділу позначають арабською цифрою з крапкою, а після цього у цьому ж рядку друкують його назву.

Підрозділи нумеруються в межах розділу: «1.1, 1.2, тощо.», тобто перший та другий підрозділ першого розділу, причому крапка проставляється і між цифрами і після останньої, а далі в тому ж рядку подається назва підрозділу.

Робота відкривається титульним листом, на якому послідовно вказується: назва університету, факультету, кафедра, тема роботи, прізвище, ім'я, по батькові студента, спеціальність, номер навчальної групи, посада, вчений ступінь і вчене звання викладача, місто і рік написання роботи.

За титульним листом розміщується зміст роботи, в якому послідовно вказується вступ (без номера), назви розділів і підрозділів (з відповідною нумерацією), висновки (без номера), список

використаних джерел (без номера), додатки (без номера). Навпроти кожного елемента змісту зазначаються номери сторінок його розташування у змісті реферату.

Важливу інформаційну роль у тексті роботи відіграє *бібліографічний апарат* – посилання на джерела й літературу, а також список джерел.

Кожне висловлювання, положення, статистичний матеріал, які цитуються, слід обов'язково підтвердити посиланням на джерела.

Для того, щоб грамотно оформити посилання, студентам необхідно дотримуватися таких положень.

При написанні індивідуальної роботи посилання на джерела дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися бажано на останні видання публікацій.

Посилання в тексті реферату на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Коли в тексті індивідуальної роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у виносках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Приклад: цитата в тексті: «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації [6, с. 84]».

Відповідний опис у переліку посилань:

6. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод, посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. К., 2005. 115 с. (Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).

Список використаних джерел повинен бути оформленим відповідно до поданого зразка в таблиці.

**Приклади бібліографічного опису та оформлення
посилань, запису джерел у списку використаної літератури**

Таблиця

Зразок оформлення літературних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Украгропромпродуктивність, 2006. 106 с. 2. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.

Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Статті наукових видань	Тверезовська Н. Т. Перспективи розвитку освіти з позицій синергетики. <i>Науковий вісник НУБіП України</i> . 2010. № 155(1). С. 41-48.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i> . 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).

Захист індивідуальних робіт.

Навчальна та виховна мета:

1. Удосконалення навичок і вмій студентів у педагогічному монолозі, дискусії, спілкуванні, ораторському мистецтві, аргументованості і переконливості доведення власної педагогічної думки.

2. Виховання у студентів необхідного рівня педагогічної техніки, спілкування зокрема, а також формування достатнього рівня педагогічної культури зокрема.

Процедура захисту реферату включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- відповіді студента на запитання викладача із захисту;
- заключне слово студента
- рішення викладача про оцінку роботи.

Вступне слово слід підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі важливі питання:

- обґрунтування актуальності теми дослідження;
- мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження;
- що вдалося встановити, виявити, довести;
- якими методами це досягнуто;
- елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях.

У виступі мають міститися також відповіді на основні зауваження викладача. Доповідь студента не повинна перевищувати за часом 10 хвилин.

Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентації із використанням мультимедійних засобів або намалювати на великих аркушах паперу власні таблиці, діаграми, графіки.

Під час захисту роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження викладача, а також у виступах на захисті.

IV. РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ».

1. Розвиток інженерно-педагогічної думки в Україні.
2. Вступ до спеціальності як міжпредметна дисципліна.
3. Поняття та категорії вступу до спеціальності.
4. Компетентнісний підхід як умова професійної підготовки здобувачів ЗВО.
5. Сутність, характеристика та особливості педагогічної системи ЗПО.
6. Педагогічне управління ефективністю навчання в системі ЗПО.
7. Нова українська школа: сучасний стан.
8. Міжнародні стандарти у сфері освіти.
9. Основні етапи інтеграції в межах європейського освітнього простору.
10. Болонська декларація: основні положення.
11. Основні категорії професійної освіти.
12. Стандартизація професійної освіти.
13. Стандартизація середньої освіти.
14. Шляхи вдосконалення системи освіти в Україні.
15. Підготовка бакалаврів в Україні та за кордоном (порівняльний аналіз).
16. Джерела міжнародного освітнього права.
17. Академічна мобільність здобувачів.
18. Формальна та неформальна освіта.
19. Сучасні форми розвитку дуальної освіти.
20. Студентоцентроване навчання у сучасних умовах.
21. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Законодавчі документи

1. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18...>
3. Закон України «Про професійну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>.

Підручники і навчальні посібники

1. Красильник Ю.С., Корчова Г.Л., Руденко М.В. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: Навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.
2. Почка К.І., Красильник Ю.С., Корчова Г.Л., Руденко М.В. Комунікативні аспекти педагогічної діяльності: Навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2025. 320 с.
3. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. К.: КНУБА, 2018. 613 с.
4. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи: підручник. Кіровоград, 2014. 208 с.
5. Руденко М.В., Красильник Ю.С., Корчова Г.Л. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНУБА, 2022. 296 с.
6. Педагогіка: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. – Київ: КНУБА, 2020. 164 с.
7. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підруч. Київ, 2006. 344 с.
8. Чернишев Д.О., Почка К.І., Корчова Г.Л., Красильник Ю.С., Руденко М.В. Методика професійної освіти: навчальний посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2024. 224 с.

Додаткова література

1. Вступ до спеціальності: навчальний посібник [для студентів спеціальності 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології)] / Наталія Кравченко. Бердянськ, 2017. 198 с.

2. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. – 2-е вид., переробл. і доп. / І. В. Зайченко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 456 с.

3. Концепція нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf> (дата звернення: 25.02.2020).

4. Короткий словник актуальних педагогічних термінів / упор. Флегонтова Н. М. Київ, 2013. 55 с.

5. Корчова Г.Л. Загальна характеристика професійної (професійно-технічної) освіти України та закладів професійної (професійно-технічної) освіти в системі професійної освіти. // Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23-25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – С. 122-124. – Режим доступу: <https://omp.dpu.edu.ua/catalog/book/913>.

6. Корчова Г. Л. Кліпове мислення як науково-методична проблема у професійній освіті // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Вип. 1 (132), 2022. Кременчук: КрНУ, 2022. С. 49-54.

7. Korchova H. Clip thinking: theoretical aspect. // Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Глухів, 21 жовтня 2022 р.). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022. С. 137-140.

8. Корчова Г. Л. Дистанційне та змішане навчання: теоретичний аспект // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Вип. 76, Т. 2. Запоріжжя: КПУ, 2021. С. 77-80.

9. Долгополов С. Ю. Чи можна навчити штучний інтелект моральним людським якостям? / С. Ю. Долгополов, Г. Л. Корчова // Сучасний стан та перспективи аграрної сфери в Україні: Збірник наукових праць. Ніжин, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», 2020. С. 75-77.

10. Корчова Г. Л. Академічна мобільність здобувачів в умовах сучасного освітнього процесу. / Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Вип. 144, Серія: педагогічні науки. Чернігів: ЧНПУ, 2017. – С. 57-60.

11. Корчова Г. Л. Булінг в закладах освіти України / Г. Л. Корчова,

А. О. Бородін // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 17 листопада 2022 року. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. С. 142-146.

12. Корчова Г. Л. Проблеми навчання учнів з особливими потребами / Г. Л. Корчова, П. А. Отрошко // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 17 листопада 2022 року. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. С. 146-151.

13. Korchova H. L. Clip thinking: basic concepts and terms. // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали V Міжнародної конференції, Київ: КНУБА, 17 листопада 2022 року. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. С. 138-142.

14. Негода О. А. Створення ілюзії дійсності в освітньому процесі за допомогою комп'ютерних програм для відновлення та підтримки психічного стану суб'єктів навчання / О. А. Негода, Г. Л. Корчова // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: Матеріали IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю, Київ: КНУБА, 17 листопада 2021 року. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2022. С. 367-369.

15. Рябчун О. В. Щодо визначення поняття «кліпове мислення» / О. В. Рябчун, Г. Л. Корчова // Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: Матеріали IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю, Київ: КНУБА, 17 листопада 2021 року. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2022. С. 378-383.

16. Корчова Г. Л. Профілактика булінгу в закладах освіти України на сучасному етапі // Інноваційна педагогіка. Вип. 12, Т. 1. Одеса: ПНДІЕІ, 2019. С. 123-126.

17. Красильник Ю. С. Розвиток умінь візуалізації навчальної інформації майбутніх педагогів професійної освіти // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. Вип. 1 (132), 2022. Кременчук: КрНУ, 2022. С. 55-60.

18. Красильник Ю. Гібридне навчання як освітня технологія // Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Глухів, 21 жовтня 2022 р.). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022. С. 141-145.

19. Красильник Ю. С. Теоретико-методичні основи проектування дистанційного навчання в умовах ЗВО // Збірник наукових праць «Педагогічні науки» Херсонського державного університету. 2021. № 94. С. 86-92.

20. Красильник Ю. С. Трансформація «кліпового» мислення майбутніх інженерів-педагогів засобами інформаційних технологій. // Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2021 року). Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2021. С. 157-161.

21. Красильник Ю. С. Актуальні проблеми електронної педагогіки // Інформаційне забезпечення сфери освіти України: до 20-річчя Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: міжнародна науково-практична конференція ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, 7 листопада 2019 р., Київ: НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2019. С. 25-27.

22. Красильник Ю. Особливості підготовки інженерів-педагогів у галузі цифрових технологій до проєктної діяльності. // Інноваційно-технологічні шляхи розвитку агропромислового комплексу України: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / Зб. наук. Праць. Ніжин, ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», 2020. С. 97-103.

23. Житник А. Б. Психолого-педагогічні засади інноваційної діяльності педагога / А. Б. Житник, Ю. С. Красильник // Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (21 квітня 2020 року). Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. С. 304-307.

24. Красильник Ю. С. Концептуальні основи персонодидактики вищої школи. // Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2020. № 1 (41). С. 181-190.

25. Красильник Ю. С. Професійні якості інженера-педагога в контексті особистісно орієнтованого навчання // «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України»: матеріали III Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю

(29 жовтня 2019 року). Київ: КНУБА, 2019. С. 58-62.

26. Руденко М. В. Педагогічна діагностика: Навчально-методичний посібник / М. В. Руденко. Київ: НАОУ, 2006. 144 с.

27. Руденко М. В. Методика професійного навчання. Дидактичне проектування: навчальний посібник / М. В. Руденко, С. В. Ніколаєнко, І. М. Мороз. Київ: КНУБА, 2014. 108 с.

28. Руденко М. В. Комунікативні процеси у педагогічній діяльності. Креативні технології навчання: навчальний посібник / М. В. Руденко, І. М. Мороз. Київ: КНУБА, 2016. 204 с.

29. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. Захарченко, С. Калашнікова, В. Луговий, А. Ставицький, Ю. Рашкевич, Ж. Таланова / За ред. В. Кременя. Київ, 2014. 100 с.

30. Основи педагогічної психології: навч.-метод. посіб. / уклад. Коваль Л. Є. Біла Церква, 2015. 136 с.

31. Паламарчук О. Викладання в університеті на засадах лідерства : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. Паламарчук. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.

32. Рацул А. Б. Педагогіка: інформативний виклад: [навч. посіб.] / А. Рацул, А. Рацул. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, 2015. 320 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.

2. <http://naps.gov.ua/> – сайт Національної академії педагогічних наук України.

3. <https://imhttps://imzo.gov.ua/zo.gov.ua/> – сайт Інституту модернізації змісту освіти.

4. <http://iea.gov.ua/> – сайт Інституту освітньої аналітики.

5. <http://pedpresa.ua/> – освітній портал Педагогічна преса.

6. <http://www.nbuiv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

7. <http://dnpb.gov.ua/ua/history/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

8. <http://library.knuba.edu.ua/> – сайт бібліотеки КНУБА.

9. <http://org2.knuba.edu.ua/> – сайт організаційно-методичного забезпечення навчального процесу КНУБА.

Навчально-методичне видання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Методичні вказівки до вивчення освітньої компоненти
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності А5 «Професійна освіта»

Укладач **КОРЧОВА** Галина Леонідівна

Комп'ютерне верстання Г.Л. Корчова

Підписано до друку 18.03.2026 р. Зам. № 381.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Друк – цифровий.
Наклад 50 прим. Ум. друк. арк. 3,9.
Друк ЦП «КОМПРИНТ». Свідоцтво ДК №4131 від 04.08.2011 р.
м. Київ, вул. Васильківська, 32
067-209-54-30, 097-533-18-07
email: komprint@ukr.net